

ΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ ἐν Κύπρῳ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα ἠσθάνθη χαράν μεγάλην καί ἐξαιρετικήν κατά τὰς ἀρχάς τοῦ μηνὸς Μαΐου, ὅταν ἐδέχθη τὴν εἰς ταύτην πολλάκις κατά τό παρελθόν ἀναβληθεῖσαν «εἰρηνικὴν» ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καί τῶν ἐκλεκτῶν συνοδῶν καί συνεργατῶν Αὐτοῦ, τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου καί Σισανίου καί Σιατίστης κ. Παύλου, Πανοσιολογιωτάτων, Αἰδεσιμολογιωτάτων καί Ἱερολογιωτάτων κληρικῶν καί ἀξιοτίμων λαϊκῶν.

Τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἱδρυσεν, ὡς γνωστόν, τό ἔτος 50 ὁ ὑπὸ τὸν Γαμαλήλ συμμαθητὴς τοῦ Βαρνάβα καί συνέκδημος αὐτοῦ καί συνοδοιπόρος τό κατ' ἀρχάς Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος. Βεβαίως ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας δέν ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα, πολὺ δέ περισσότερο δέν εἰργάσθη διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ καί εἰς αὐτήν. Δυνάμεθα, ὅμως, νὰ εἰπώμεν, ὅτι εἰς ταύτην συνέβαλεν ἐμμέσως καί ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ νὰ παραλάβῃ τὸν Παῦλον ἐκ τῆς Ταρσοῦ καί νὰ ὁδηγήσῃ αὐτόν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἱεραποστολικοῦ σταδίου, ἐπὶ παραμερισμῷ καί τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀφοῦ προηγουμένως ἠξιολόγησε δεόντως καί ἐστάθμισεν ἀκριβοδικαίως τὰς ἱκανότητας τοῦ μεγάλου ἐκείνου Ἀποστόλου.

Ἀλλ' ἐάν ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας δέν δύναται νὰ θεωρηθῇ συνιδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἀναμφισβήτητος ἱδρυτὴς αὐτῆς Ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆρξεν ὁμολογουμένως συνιδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῶν Ἐκκλη-

σιῶν τῆς Κύπρου καί τῆς ἐν Ἑλλάδι αἱ σχέσεις αὐτῶν ὑπῆρξαν πλέον ἢ ἀδελφικαί. Καί ὡς τοιαῦται διειτηρήθησαν διὰ μέσου τῶν μακρῶν αἰώνων. Οὐδέποτε αὐται, οὐδέ κατ' ἐλάχιστον, ἐψυχράνθησαν.

Αἱ σχέσεις δ' αὐται ἦσαν αἱ αὐταί τόσον πρό τῆς κατὰ τό ἔτος 1850 ἀνακηρύξεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅσον καί μετ' αὐτήν. Μεταξύ τῶν πρώτων Ἀρχηγῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ ὅποιοι διηρμήνευσαν τήν ἱκανοποίησιν καί ἀγαλλίασιν αὐτῶν διὰ τό μέγα καί εὖσημον τοῦτο γεγονός τῆς εἰς αὐτοκέφαλον ἀνακηρύξεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἦτο καί ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κύριλλος Α' (1849-1854). Οὗτος ἐξέφρασε τήν χαράν καί τās συγχαρητηρίους εὐχάς τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸς τήν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δι' ἐπὶ τούτῳ μηνύματος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐγράφοντο, σὺν ἄλλοις, καί τὰ ἑξῆς: «Ἐπανιδόντες τήν μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγίας καί Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καί ἐπομένως τήν μεθ' ἀπασῶν τῶν ὑφ' ἥλιον Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, πνευματικὴν ἔνωσιν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας... ἀμύθητον ἠσθάνθημεν χαράν καί ἀπερίγραπτον ἀγαλλίασιν, δοξάζοντες καί διαπύρως εὐλογοῦντες τόν ἐν ὑψίστοις, τόν κηδόμενον τῆς τῶν Ὁρθοδόξων εὐκλείας καί ἀκεραιότητος.... Τούτων οὖν ἔνεκα συγχαίρομεν τῇ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀδελφῇ καί συλλειτουργῇ ἡμῖν Ἱερᾷ τῆς Ἑλλάδος Συνόδῳ, καί ἐπευχόμεθα τῷ Θεῷ τῆς εἰρήνης, ἵνα ὑπὸ τήν κραταιάν τῆς πανσόφου Αὐτοῦ προνοίας αἰγίδα ὑπερασπίζη τήν Ἱεράν τῆς Ἑλλάδος Σύνοδον καί τό πανάγαθον Αὐτοῦ Πνεῦμα εἰς πᾶν ἀγαθόν καί ἔνδοξον φωτίζη ἔργον, εἰς αἰῶνα τόν ἅπαντα, πρὸς ἐνίσχυσιν καί εὐκλειαν τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Πολλοὶ κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος ἐκ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, κατὰ τήν μεγάλην Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καί μετ' αὐτήν, κατήγοντο ἐκ Κύπρου. Ἐνδεικτικῶς μνημονεύομεν ἐνταῦθα τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐθνομάρτυρος Ἀρχιεπισκόπου Δημητσάνης Φιλοθέου (Χατζῆ) (1795-1821), ὁ ὁποῖος, λόγῳ τῆς ἐν τῇ φυλακῇ

δραματικής ζωής του και τῶν κακουχιῶν, ἀπέθανε τῇ 21ῃ Σεπτεμβρίου 1821, καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀγωνιστοῦ Ἐπισκόπου Λοκρίδος (1833-1850) καὶ εἶτα Φθιώτιδος (1850-1852) Ἀγαθαγγέλου (Μυριανθούση), τοῦ ἀπὸ Κοτυαείου (1818-1823) καὶ Ἀγκύρας (1823-1826). Ὡσαύτως ἀναμνησκόμεθα ἐνταῦθα καὶ τοῦ σήμερον ὑπηρετοῦντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου Μακαρίου (Φιλοθέου) (2001-).

Εἴμεθα, ὅμως, μνήμονες καὶ τῶν Ἑλλαδιτῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν θεολόγων, οἱ ὅποιοι κατὰ διάφορους καιροὺς ὑπηρέτησαν ἐν Κύπρῳ καὶ προσέφερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτῆς πολυτίμους πράγματι ὑπηρεσίας. Ἰδιαίτερος ἐνθυμούμεθα τὴν ἀνεκτίμητον προσφορὰν τῶν αἰωνίου μνήμης Ἱεραρχῶν, Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονυσίου, τοῦ ἀπὸ Λήμνου, καὶ Νικαίας Γεωργίου, τοῦ ἀπὸ Τριμυθοῦντος, ὡς καὶ τῶν Ἀρχιμανδριτῶν Χριστοδούλου καὶ Παμφίλου Παπαγιάννη καὶ Ἀναργύρου Σταματοπούλου.

Εὐκαιρον δ' ἡγοῦμεθα τὴν περίστασιν, ὅπως διερμηνεύσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν καὶ πρὸς τὰς ἐν Ἑλλάδι δύο Θεολογικὰς Σχολάς, τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, αἱ ὁποῖαι ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης καὶ τῆς ἐν τῷ κλίματι τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ ἐμόρφωσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους στελέχη, κληρικά καὶ λαϊκά, τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Δέν λησμονοῦμεν οὔτε καὶ τὴν πρὸς τὴν Κύπρον προσφορὰν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Σπυρίδωνος (1949-1956) ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Προέδρου τῆς Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου (1967-1973) ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ὅπως καὶ δέν θὰ λησμονήσωμεν ποτέ τὸν ἱστορικὸν λόγον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1950. Εἶχεν εἶπει οὗτος τότε καὶ τὰ ἐξῆς ἀξιομνημόνευτα: «Οἱ ἀδελφοί Κύπριοι, διὰ μέσου χιλιετηρίδων ὁλοκλήρων συμμερισθέντες τὰς τύχας τοῦ Γένους, ἀποτελέσαντες τὴν γέφυραν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἀνατο-

λήν καί πρῶτοι ὑποστάντες τὰς συνεπείας τῶν ἐκεῖθεν εἰσβολῶν καί ἐπιθέσεων, ἀντέστησαν μέ πρωτοφανῇ ἐμμονῇ εἰς πᾶσαν ξενικήν ἐπιρροήν καί διετήρησαν ἀλώβητον τήν Ἑλληνικήν των ψυχὴν, τήν ἐλληνικήν των συνείδησιν. Πραγματικοὶ Ἀκρίται δέν διεφύλαξαν ἐπὶ ματαίῳ τὸν ἀκριτικὸν θρῦλον καί πάντοτε εἰς πᾶσαν ἐθνικὴν περιπέτειαν ἧ κρίσιν δέν παρέλειψαν νά βροντοφωνήσωσι τὸ «παρῶν» εἰς τὸ προσκλητήριο τῆς Μητρός Πατρίδος... Πρώτος σκοπὸς τοῦ συναγερμοῦ μας σήμερον εἶναι νά διακηρύξωμεν στεντορεῶς, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κύπρου δέν εἶναι ζήτημα τῶν Κυπρίων, ἀλλ' ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ...».

Ἀλλὰ καί τοῦ Μακαριωτάτου Χριστοδούλου τὸ ἀνύστακτον ὑπὲρ τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐνδιαφέρον καλῶς γνωρίζομεν καί ἰδιαιτέρως ἐκτιμῶμεν. Καί πρό τῆς ἀνόδου Αὐτοῦ εἰς τὸν περίπυστον Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον τῆς Ἑλλάδος καί μετ' αὐτὴν πολλακίς ἀνεφέρθη Οὗτος εἰς τὰ ἀναμφισβήτητα καί ἀπαράγραπτα δίκαια τοῦ μαρτυρικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἡ δέ κατὰ τρόπον ἔντονον καί εὐθαρσῇ ἀναφορά Αὐτοῦ εἰς ταῦτα ἐν τῇ προσφωνήσει Αὐτοῦ πρὸς τὸν Πάπαν Ρώμης Ἰωάννην Παῦλον Β', κατὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 2001 (4-5 Μαΐου) ἐπίσκεψιν Τούτου εἰς τὴν Ἑλλάδα, συνεκίνησε βαθύτατα σύμπαντα τὸν Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν λαόν. Ὡς ἔκφρασιν τῆς ἀγάπης καί ὡς ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Μακαριωτάτου ὑπὲρ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἐρμηνεύομεν καί τὴν ἐπίσκεψιν Αὐτοῦ εἰς τὴν Κύπρον. Διὰ πάσας τὰς ὑπὲρ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἐνεργείας Αὐτοῦ ἐκφράζομεν Αὐτῷ θερμοτάτας εὐγνώμονας εὐχαριστίας.

Κατακλείοντες δέ τὸ παρὸν εἰσαγωγικὸν ἡμῶν σημείωμα εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὴν ἐν Κύπρῳ ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου πεπραγμένων, διερμηνεύομεν τὴν ἐλπίδα ἡμῶν, ὅτι ἡ ἐπίσκεψις Αὐτοῦ αὕτη θά μαρτυρήσῃ ἅπασ ἔτι τὴν μεταξύ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν ἐνότητα τῆς πίστεως καί τὴν κοινότητα τῶν αἰσθημάτων ἀγάπης καί φιλίας καί θά συμβάλῃ εἰς τὴν διατήρησιν καί ἔτι περισσότερον σύσφιγξιν τῶν μεταξύ αὐτῶν πνευματικῶν δε-

σμών, αλλά και πέραν τούτου τῶν ἐθνικῶν δεσμῶν μεταξύ τῆς Κύ-
πρου καί τῆς μητρὸς Πατρίδος. Ἄλλωστε πολὺ ὀρθῶς ἔχει γραφῇ,
ὅτι κύριος σκοπὸς τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπισκέψεων μεταξύ Ὁρθοδό-
ξων Ἐκκλησιαστικῶν Ἡγετῶν εἶναι «ἡ ἐκδήλωσις τῆς μεταξύ
αὐτῶν ἐνότητος καὶ ὁ προσδιορισμὸς κοινῶν προοπτικῶν καὶ προ-
γραμματισμῶν».

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΜΙΤΣΙΔΗΣ